

När de som här i Templet bo,
 Och någon ledsam stund fördrifwa
 Med brådspål eller Cambio . . .
 I stället för så syndig ro
 Skall detta blad dem andra tankar gifwa.

Nu war *Aftronbladets Tour* — Gudinnan på Moder, harn-
 sen och duswen wid det så tåta alfrvarsamma och Solida, nek-
 de Honom tala, just då Han wille börja en fortsättning af *An-
 deOmgjängen* . . . Tanke ämnen . . . En Oration öfwer
 Staters förbättring . . . Ej därför, sade Gudinnan gånspande,
 at icke i alt detta fins Sanning, styrka och Paradoxer, . . .
 Men är ock denna mågtiga Maten tjenlig för tidens swaga Ma-
 gar? — I ett morgonblad, Middagsblad, *Aftronblad*, en
Ströfkrift, begär man oftare det roliga, eller en blandning af det
 roliga — Dock sade Hon, det är nyss börjat. Han lär sig
 nog af Posten och *Allahanda*, om Han will ha köpare, ty
 det är ej här som i England och Frankrike, at de Höga och Ri-
 ka Prænumefera på flera Exemplar för at gjöra Auctorn betalt.

Emedlertid befaller jag at hwarje Doctor . . . Doctor Theo-
 logiæ skall upköpa wijsa Exemplar, til behof för alla sina Perits
 maitrar, *Elprits beaux*, *Elprits Forts*, *Elprits Vains* i *Landt-För-
 samlingarna*, som bedragna af *Tireln Bladet* tro sig ej finna
 annat än det *Frivola*, det *Löjeliga*, det bittra, och det narre-
 acktiga — —

I det samma wände Gudinnan sig waken och gladsynt til *Dag-
 ligt Allahanda*.

Du dela skall den helga Lager
 Jag redan skänkt åt Haqvin Bager.
 Din Caslas saknade Poet.
 Jag Dig och här ett rum vill unna
 På det Du städs må vittna kunna
 Om Våra tiders witterhet.

Gudinnan i alt sitt Majestät admitterade nu Posten til hands
 Eysning, Han war både den första och sidste som njdt en så oår
 hörd distinction. Hon yttrade sig tillika i dessa alldränadigaste
 ord ::

För Blandsäd af det wittre, sköna,
 Jag på Din Åker wåra sedt,
 Skall med de fransar jag Dig kröna
 Som fordom skänktes åt smak och wett
 Men unga snillen wet at skona!
 Uck! Gif dem dock et Lagerblad
 Gack bort at Leopold försona
 Och Jag skall wara dubbelt glad.

Till!

Til Föreläggaren ifrån ett Adeligt Witterhets-Säll-
skap i Provincierna.

Sin Herre! Addressen til Dig är på Trots — Innet därföre at Ni får bli Vår beständiga Correspondent. än mindre vår medlemm, ty första regeln i Vår Socier, Vår första Lösen är: Adelsman och introducerad: Wi beklaga det, men en Lag, ett sådant Sällskaps Lag bör vara helig — det hör Er ofvållse Poeter til at förtjena denna värdigheten och at få den — Alors mes amis tres bien venüs . . . Men ändamålet för denna gången med Addressens uppgift är: at Ni skickar til Oss Swänska Parnasten för Mars månad, den för Januarii hafwa Wi hast dubbelte skäl at läsa och beundra i anseende til dess adelhet — måtte den fortfarat och Swänska Parnasten blir Vår första Bibliothekves Bok — Ännu en gång, glöm ej at skicka Oss Andra Strycket, Wi äro mer än nyfikne at läsa recension af Tragedien Sune Jarl eller Sverkers Död — Wi wänta där samma warma känslor, samma utläggning, samma måtning, samma sanning af Recensenten, som hwar enda wärltänkande Underfåte naturligt wis bör hyfa wid Läsningen (i sjerde Acten andra Scenen) af dessa 2:ne Riddersmans mer än patriotiska, höga och tygdiga Tankesätt.

Fale Bure.

„Kom vittna Folke Jarl! om Vår och Rikes nöd
„Det styr Det fega Solt vårt Rikes understöd
„Wi lämnas.

Folke Jarl.

„ — — — Rikers hopp jag på et Solt ej grundar
„Som retar Oss till strid och styr när faran stundar
„Jag grundar Swerges hopp på tappra Ridderomån.]

Acten 38 utkommer nästa Mondag kl. 8 om morgonen.

Tryckt hos Commissarien P. A. BRODIN, 1784.

Tryck-Friheten den Wälsignade.

Stockholm d, 1 Mars 1784.

Bref ifrån Gref R . . . Råds-Herre i Sweitz, til
Baron F . . . Hans Systersson *).

Jag skyndar mig at beswara Ditt Bref och jag skall gjöra det med all den upriktighet som Du har skild at wänta af en gammal Man och af en Morbror, hwilken tager den ämaste del i alt hwad som rör des Famille.

Wet då, at Du är på wägen begå en dårskap: En dårskap som kan leda Dig til de största olyckor här i Lifwet och en ewig förtappelse efter Döden.

Lyfna dårfore i tid til mina Råd, tro en lång ärfarenhet, och lått Dig ej bedragas af de oförståndiga Ynglingar som omgifwa Dig.

Jag ser nog hwarifrån det sista projectet har sitt ursprung, det kommer helt och hållet ifrån den Wännen med hwilken Du icke långesedan förbundet Dig, och som otwiswelacktigt skall draga Dig i de största ytterligheter om Du fortfar at lämna Honom Ditt förtroende. Hans ohyggeliga ändamål är icke mindre än at aldeles störta Dig, göra Dig owär-

*) Lagit ut en Tyf Skrifstift som utgifwes månatligen i Halle och insändt. Dig

dig Ditt namn och Din börd, utplåna den goda upfostran Du fått, och at sluteligen, sedan alt detta skedd, hushålla med Din egendom på samma sätt som Han så hastigt förstört sin, den Han ärft efter sina Föräldrar. Till fullbordande af en sådan plan, kunde wäl aldrig något bättre påhittas än Urländska Resor — och företagna wid Dina år, plåga de gemenligen medföra alla dessa följder.

Jag är langt ifrån at ogilla Resor i allmänhet. Swårtom, jag anser en Urländsk Resa då den sker med upmärksamhet och hushållning, som en ganska nyttig och betydlig del af Upfostringen. Jag har själv rest på detta sätt, och jag ångrar wist icke den tid jag därtill användt. Men jag fördommer på det aldrahögsta det raseri igenom hwilket Föräldrar och Förmyndare nu tillåta sina Barn eller pupiller at resa när de behåga, utan at afseende gjöres på deras lynne, stadga, ålder, kundskapar, och böjelser. En ung Gåse handlost lämnad åt Wärldens snaror, frestelser och bedrägerier, blir så mycket snarare förledd, som seltroa den gamla ärfarna mannen har största swårighet at actia sig därtöfve.

Du är icke i mer än 18:de året, det will säga, just wid den tid då blodet är som hetast, då Passionerna börja som aldrahäftigast at wisfa sig, och då förnuftet icke lärdt sig ännu at åga något wälde öfwer wår Själa. Du är nu i den tide punkt då en enda gnista som råkar Dina sinnen kan åstadkomma en stor eldswåda, då et ord, en mine ofta deciderar hela Carakteren, hwilken til det ännu icke hunnit blifwa stadgad. Och i en så Critisk moment, will Du öfwerge Din hembygd, Din Slägt, och de som mena Dig uprättigt wäl, för at i främmande Länder, bland okjändt Folk, bland Debauchéer, bedragare och falska Wänner blottställa Dig för alla de snaror, då dageligen utsättes för en oförsigtig ungdom. Jag wet Guds nåde! At det gifwes människor som äro barnslige och oförståndige til och med wid 100 års ålder om de hinna den, och för hwilkas seder och tanke sätt Urländska Resor följakteligen äro lika wädelige som för andra smalingar, men det blir aldrig Din Cas, ty jag hoppas min hjära Skerjon! At om Du dröjer hemma i Din Familles Sköte tills den första Ungdomshettan blifwit afkyld, tills Du något mera grundat Dina principer, så skall Du icke behöfwa en wif ålder för at kunna resa med nytta.

ta. Däröfver försäkras jag af den goda upfostran Din salig Fader lärtie gifwa Dig.

Will Du fullkomligen lära känna hwad som winnes på resor i främmande Länder, då man börjar dem wid Dina år, så se omkring Dig med upmärksamhet. Huru många unga Herror gifwas icke af Dina bekanta som skröta i Societeten at de hafwa gjort den stora Touren, at de hafwa warit i Tyskland, Frankrike, Italien och England? Men hwad hafwa de wunnit derwid? Jo, de hafwa sedt huru Kungen i Frankrike äter, de hafwa lärt at taga några nya ballet-steg, at gnola några nya airer, at känna præparationen af några nya Saucer, de hafwa gjort bekantskap med alla Opera-säckor i Paris, bewistat alla Spectacler därstädes, sedt Festiviteter på Versailles och Fyrwärkerier i Tulleries; De hafwa dinerat med den eller den Printsen, Souperat hos den eller den Hertiginnan, gått igenom så och så många Bibliotheker, fått Complimenter af så och så många Lärde, ofta de Lärdeste smickrare, warit stumme åskådare af så och så många Måsterstycken i Architecture, Peinture, sculpture, eller som är det samma, de hafwa skämt sin smak och sina seder, blifwit Babillarder, förmätne, egenkäre, fått föracktt för sitt Fosterland och äro hemkomna sedan de förstört sin hälsa, bortspelt sin egendom och gjort sig till åtlidje för Utlänningar för hwilka de welat figurera. Du minnes utan twifwel, på hwad sätt den unga von Q. . . kom hem ifrån sin lilla Tour för et par år sedan, huru depraverad Han war, huru Han skredt af sina moderna laster, hwad Scandale detta gjorde ibland Hans bekanta och fordna Wänner för hwilka Han ej wärdade sig at dölja dem? Huru jagade de icke Hans gamla hederliga Far i Grafwen hwilken hade haft et bättre hopp om sin Son, och sluteligen huru dessa debaucher förde Honom sjelf dit i förtid, hatad och förackrad af alla förnuftiga. Detta enda exempel borde afskräcka hwar ock en wäl upfödd Ungling at wilja resa innan Han til alla delar kan wäga lita på sig sjelf. Ingen Ungdom har haft bättre education än von Q. . . ingen Ungdom kunde wisa sig mera stadig och förnuftig för än Han gjorde sin utresa. Wi blefwo alla bedragne på Honom.

Resa för at resa, det är: At ta mistom, at wara Landsstrykare: Resa för at lära, är snart lika plötsligt, at lära utom et wisse ånda.

åndamål är ett intet. Så säger Jean Jacques Rousseau, en af de så sanna Philosopher, hvars skrifter hedra detta tidshvarf. Man måste hafwa något säkert föremål för sina resor, eljest reser man som et Barn. De flästa så kallade nyfikne (des Curieux) resa endast at se Landet, men ej för at se Folket, och Dessa Nyfikna äro de onyttigaste af alla flyttfoglar. Militairerna, Artisterna och de Handlande som stryka igenom alla världs-ändar, resa hwar på sin profession, dels för at mörda sina likar, dels för at göra dem wekliga, dels för at bedraga dem. Men de som igenom födseln äro kallade til Statens högre syflor, de som äro födde at besälla öfwer andra Människor, böra endast resa at granska och lära sig känna sitt slägte, observera dess fördommar, passioner, brister och förmaner, dess särskilta lynnen under särskilta Climater, Lagar och Regeringsfätt, at lära sig känna huru det regeras och borde regeras. Men är det en 18 års Goffe, en yr och flygtig wäderhane, en narractig Petit Maitre som äro stickeliga til til dessa reflexioner, hwilka fordra djupa kundskaper, et moget omdöme och en uplyst ärfarenhet? Nej — inga andra kunna resa med fördel säger den nybnåmda Philolophen. Än de som hafwa nog styrka i Sjålen för at höra willfarelsens röst, utan at låta förleda sig, och som se Lasten utan at blifwa bedragen af dess läckande. Utländska Resor fortfar Han, drifwa en människjas *naturel*, så långt den kan gå: De fullkomna at göra Zenne antingen god eller elak. Swar ock en efter at hafwa lupit kring Wårlden, är wid sin återkomst, sådan som Han blir hela sin Lifstid. Unglingar eller Barnsliga antaga under deras Resor, alla de Folkslags laster och dårskaper hwilka de besöka, men ingen enda af de dygder, hwarmed dessa laster äro uppblandade.

Du säger at Du länge will uppehålla Dig i Paris, London. Just detta bewiser, at Du ännu icke förstår resa på annat sätt än Ungdomen wånligt wis flackar. Du borde weta at alla Huswudstäder lifna hwar annan, och at det ej är dår, som man skall lära sig känna Nationernas lynne. . . Den som legat 2:ne år i Madrid, dömmier ej dårföre tillförlåttigare om Spanionerna, än den som under samra tid legat i Petersburg. Det är i Provincierna som man skall studera Folket, ju längre från Huswudstaden, ju bättre — Det tilhör endast inbillsta smågrycklare at söka si-
na

na kundskaper innom Paris, de kunna där bättre än på något annat ställe skaffa sig le bon ton och alla airer af en Eleganz.

Men hwad som i synnerhet bedröfwar mig, är den omåtteliga Summa af tretusend Ducater Du säger Dig hafwa anslagit til respengar, en Summa som Du ej igenom Din revenüe kan åstadkomma, utan måste til desß utgjörande betunga Dina Bönder och Torpare med nya pålagor.

Är det på detta sätt Du will göra Dig hatad igenom förhöjningen af Dagswårken: Ridskor och Skatten? Är det på det sättet Du will hedra Din så nyttfärdiga Fars minne? Han war älskad och dyrkad af detta fattiga Folk för sin efteraktwenhet och mänsklighet, och Du will göra Dig hatad genom Dina präkningar. Du har ej ännu haft Egenomarna ett halft år i Dina händer, och Du börjar redan glömma ett så stort exempel. Det bör ej wara Dig okunnigt at flera swära olyckor nu på en kort tid tryckt Dina Underhafswande, men i stället för at lindra, at uprätta deras willkor, tag Du ännu den sista skärfwen ifrån dem och ärnar i lek och glädje strö ut deras uppehälle på främmande Gator, Torg och Landsvägar. Ack! Det äro inga andra än Dina värsta owänner, som kunna gifwa Dig så elaka råd. Det fordras et hjärta af sten at som privat Person kunna för sina nöjen depensera tre tusend Ducater, då så mycket fattigt och behöfwande Folk finnes i Ditt Fädernesland, ja på Dit eget gods. — Hwilken hårdhet! hwarwid det kallaste hjärta bör rysa! Kom ihåg min tjära Släktinge! At Wår Herre frågar den Rika och den mäktiga hwad bruk de hafwa gjort af deras pengar och deras makt. Kom ihåg at den armas och förtrycktas suckar tränga sig til Hans Thron, och at Fadershjertat röres wid åsyn af det olyckliga Barnets tårar. Kan en enda ursäckt optänkas för den som wid den Rättfärdigas Domstol blir anklagad at at Lättingar, Sköcker, Hundar, och troiska Wänner hafwa delat det Bröd Han ryckt ifrån den fattiga som suckat det med sina tårar

Res, lått hela Wårlden swälta endast Du får lefwa i nöjen Men wet Dyrcklige! At Ditt Samwete skall en gång fastån för sent, wakt na, det skall förebå Dig Ditt updrande, och Du skall ännu willja gråta Blod, om det wore möjligt för dig at därigenom ådagalägga Din ånger.

Da

Du kan af alt hwad jag sagdt, finna huru litet jag gillar Ditt Resea Project. Will Du twärt emot mina uprigtiga råd icke des mindre sölja Din Res: Camrat, så ser jag hwad hopp jag böde göra mig om min Systerson. För Din egen Åras, Ditt wäts skull . . . I Dina ärliga Wägners och Slägtningars namn . . . beswär jag Dig at lämna detta optåget ännu på en 5 a 6 år . . . och Du skall tacka mig. Jag hoppas då at Du skall resa med all den nytta som böde hämtas af en Senté människjo, och framsför alt med hälften mindre summa Respengar än Du anslagit och Du ej torde kunna vara förutan. Emedertid kunde Du syfvelsätta Dig med eftersyn wid Egendomarna, deras härdande och förkofrande, med Dina Bönders wälfärd och tresnad, samt göra Dig litet mera kjänd och älskad af Dina underhafswande. När Du sedan företager Dina Utländska resor fast de och efter Din tanka böde räcka i 6 år, så kan det ske utan betydlig kjänning hwarken för Dig sjelf eller andra, utan frucktan at Din medfödda goda Carakter, Ditt ämna hjärta, Din ännu warande ofskuld och Dina rena seder gå förlorade, det kan ske med den nyttan som wederböde, för Republikven, hwilken behöfwer en uplyst och kunnig Man i sin tjänst, och icke en evaporé Yngling, det kan lända til Din Slägts och Ditt namns heder, och hwad som mera är, Du ärföles då af det Folkets wälsignelser, dem Du är pliktig at anse som Dina Barn — och hwad Din hemkomst då skall wara esterlångstad och glädjesfull!

Om Du i betractan af dessa raisoner, öfwergifwer Din Plan, så långtar jag med det första så i mina armar innesluta en Systerson, om hwars wett, stadga och lydnad, jag då får et ej otydligt prof: Men fullföljer Du den samma, så spara Dig wid afresan den mödan at taga afsked af Din Morbror, Du har då ej mera någon sådan. Mitt Hus är ock skall altid blifwa Dig stängt.

Bern d. 3 Jan. 1784.

R

Ströds

Strödda Tankar *).

Sngdom och Skönhet hafwa så stort wälde, at om Wisheten wille med något framgång wisa sig för de dödliga, nödgades Hon låna deras behagligheter. Fontenelle.

* * *

Wackra Personer bära i deras Ansigten sina Recommendationer. Det äro Bref skrifna af Naturens egen hand, läslige för alla Folkslag på Jorden. Drottning *Elisabeth*.

* * *

Sanningen då den talar, är alltid wäktalig; men det som diktras, kan ej wisa sig naturligt. Solen om den är målades af en Apelles, hwarken lyser eller wärmer.

* * *

Det är intet sällsynt at Utgifterne rättas efter ståndet; men det är beklagligt at inkomsterne rättas efter utgifterne.

* * *

Intet blottställer mera en Furstes småhet, än dess Gunstlingars storhet. Plin: d. yngre.

* * *

Det är icke nog at hafwa 1000 Wänner; men det är redan för mycket, at hafwa en Owän.

✻ ✻ ✻

G

En hederlig, en förtjent men olycklig människa är stor i sitt fall. Det Allmänna (Det Allmänna som ej består af krypare och smickrare) har för honom samma aktning och upmärksamhet, som Religieusa hysa för Runerne af Templen.

Socrates påstod at en människa af långt lif utan olyckor, wore en dikt.

Den största orättwisa är, at wela synas rättwis, då man begär orättwisa. Plato.

Araberne hafwa til Ordspråk, at en Flod utan watten, är afbilden af en Surtse utan rättwisa.

Det gifwas ganska få Personer nog wise, at föredraga ondskan som är dem nyttig, framför smickret som bedrager dem. Rochefoucault.

Det är Naturens egen Hushållning i Djur, Riket at de stora lefwa af de små. W.

Rättwisn liknar ofta en körande Wagn. Den rullar öfwer gruset och lämnar spår efter sig, trycker de små, men kör warsamt förbi de stora stenar. W.

Arkot 39 utkomma nästa Thorstag kl. 8 om morgonen.

Stockholm, Tryckt hos Commisarien P. A. BRODIN, 1784.

Lyck = Friheten den Wälsignade.

Stockholm d. 4 Martii 1784.

~~~~~

Saga för Damerna *).

Sur l'autel de la jouissance
En lettres d'or, ces deux mots sont écrits,
Felicité, Silence.

Se den inbilliga Damis i en prächtig vis a vis. Han sat ut för at promenera. Han är klädd i en elegant deshabillé; löjet är på hans läppar — glädjen lyser ur hans ansikte. Man skulle taga honom för lycklig, åtminstone vill han så synas. Hans equipage har stått allt sedan klockan 9 utan för det hus där den unga Artemise bor, och Artemise — hon som af alla våra skönheter är nu måst à la mode [la plus courüe) tar aldrig mot de andra sina tilbedjare förr än Solen är mitt i sitt lopp: då först är det petit jour hos Artemise.

Jag har hört berättas, at en dag, just då hans kuff och hästar stodo trötta och ledsna framför hennes port, hwarest de väckte en bitter jalousie hos hundradre olycklige som word mindre Modeste än han, träffades han sielf et böfsefort derifrån, icke mindre ledsen än hans hästar, men tröstande sig med den tankan, at han inbillat hela Stockholm tillika med dess malmar, at han wore Amant preferé. Det war den Discrete och lyckliga Cleon som gjorde denna löjeliga upptäckt.

Cleon är älskad af denna Skönheten, utan at wilja anses dårsköre, han hade utan buller trängt sig in i helgedomen, tystnaden och försigtigheten ha

*) Insändt.

hade ledt honom dit, hela hans hus trodde honom ännu ligga i sin säng då han gick ut ifrån Artemise till fots utan suite, och inneslutande i sitt hjerta en sällhet, som skulle hafwa varit honom mindre ljustig om den varit känd af någon annan.

Han blef icke litet brydd at finna Damis wagn wid sin Aiskarinnas port, men han blef der mindre at finna honom sjelf et stycke därifrån — „God morgon min Wån! jag trodde dig vara hos Artemise, ty jag har kändt igen din Vis à vis utan för hennes hus — Ja du har rätt min konetta Cleon! jag kom nyss därifrån, vi blefwo litet brouillerade, hon avilerar sig af at ha migraine, den lilla stygg ungen. Jag sprang ifrån henne på et ögnablick, jag har varit hos Aminra, och jag går nu tillbaka till den stackars sjukslingen för at trösta henne! men Du! hwarifrån kommer du så bitida? — Ifrån min Intendent — wacker visite! Ack du dödar dig min bästa Cleon! nog är den morgonstunden wäl använd. Nej gå som jag, mina affärer så gå som de kunna, ännu bryr jag mig ej om at se öfwer mina räkningar med andra än mina wackra Creancierer — När de likna Artemise sade Cleon småleende — ja! jag låter dem icke des mindre wänta, man skulle vara af järn för at hinna med alla dessa Damerna — Om de alla syftosätta dig så mycket som Artemise, så har du wärkeligen många järn i elden, adieu! Min wån! hwad jag afwundas dit öde — Adieu min stackars Cleon! hwad jag beklagar ditt!

Osterländska Fabler *).¹⁷

Su Kung hade dömt en af sine Slafwar till döden. Slafwen utan alt hopp, wände ingen ting mera, utan öfwerhopade Kungen med förbannelser. Hwad säger Han? Frågade Fursten sin Favorit. Ers Majestät sade Favoriten, Han säger, at d: Förestar som förlåta, så det tillkommande Lifwets belöning, och Han beder om nåd. — Jag ger honom

*) Insändt.

nom nåd, sade Försten. En Hofman, ifrån längre tid tillbaka owån af Favoriten, hade hört Slafwens tal. Man understår sig at bedraga Er, sade han til sin Herre: Denne olycklige utöste förbannelser öfwer Eder. Konungen swarade: Den osanning man sagt mig, är människlig: Din sanning är grym och nedrig. Wände sig därpå til sin så wärdiga Favorit. „Min Wån! det är Du, som alcid skall säga mig sanningen.

Cofroes hade låtit rita på sin Krona dessa orden: Månge hafwa burit den: Månge skola bära den, O efterwerld! Du skall trampa på min Graf.

Hwad äro Throner, Egodelar, Segrar och magt, hwilka förwinna så hastigt, som en blixt? I Edra Bröders Styresmän! Öden wäl, om I wiljen leswa nögde: Öden wäl, om I wiljen, at Eder äminnelse skall blifwa hedrad: Öden wäl, om I wiljen, at Himmelen skall öpna för Eder lycksalighetens portar.

Aron Raschids Son beklagade sig öfwer en Man, som hade wanrygtadt Hans Mor, och ropade hämnd öfwer Honom. O min Son! sade Aron, Du gör ännu wärre emot Din Mor, än den försmådarn: Du kommer folk, at tänka, at Hon icke lärt Dig til at förlåta.

Den Wisa Zirvan hade haft den stora Dachellins Konungens i Indien, förtroende: Han war älskad af Folket: Men blef förföld af Vizirn Zourac. Zirvan miste sina Egodelar och sina Ambeten. Hans maka dog af sorg. En dygdig Son hade tröstat Zirvan; men denna Sonen war sluten i bojor.

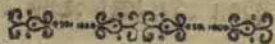
Zirvan gick alla dagar med tårefulla ögon uti den stora Dachellins Trädgård. Där stod Han wid foten af en Lind, för hwilken Han berättade sin oskuld och sin olycka.

En Yngling wid Hofwet hörde Honom: Hwad, sade Han, beklagar Du Dig för denna Lind? Wenar Du, at den är medlidande? — Långt
me

mera än Människorna, swarade Zirvan, den afbryter ej min flagan, den leker ej med den olyckligas tårar.

Så länge fattigdommens arymma hand tryckte mig, satte jag mig före, at ej förnedra mig genom säfång flagan, at ej upträcka för känslolösa människor det behof jag hade af deras medlidande. Jag försökte ej at upväcka i de storas hjärtan känslan af den mänsklighet, som fattigdomen ingaf mig. Då talte jag för dem blott om ordning och rättwisa; Men, sedan Herrarnas Herre har låtit sin nåd nedstiga til sin tjenare och befriat mig från fattigdomens elände: har jag vågat tala til de Stora om godhet.

Oraar, Förstens Sunstlinge, förde mig på en af sine Landgårdar wid Stränderne af Euphrat: där hörde jag ofta de olyckligas böner och bar dem för Oraars öron, Han hörde och afslög dem. En, sade Han, förtjenar ej Förstens nåd, emedan Han wore anlagad för et wist brått; en annan, emedan Han war mistänkt för et wist fel. Denna war ännu för ung: Och åter denna war för gammal. Ni seen, tillade han, huru rösger jag följer de rättwisans grundsatser, som Ni före giswit mig; mågrige Omar! swarade jag, Wisa mig, at Du är öm och god, så skall jag tacka Dig för Din rättwisa.

Reflexioner *)

St hjerta, som icke kjenner andra plågor, än sina egna, förtjenar det onda, det lider.

Godhet i sinnelaget höfres så wäl stora människor; det är så med dem, som med Konungar: Man nödgas tacka dem för det de wärdigas wara människor.

*) Insändt.

Den bästa beredelsen til döden är, at uti Lifwet ömt wårda sina plikter.

✠ ✠ ✠
 Hvad är berödm uti Häf? En skatt, som egennyttan gifwer åt magten, eller Nedrigheten åt Höghmodet.

✠ ✠ ✠
 Hvad är Magt och Höghet? — Den största olycka för den som icke är en dygdig människa.

✠ ✠ ✠
 At beröfwa Medborgare rättigheten, at tala och skrifa under föregifwande, at de misbruka den, är det samma, som at förbjuda dem at nytta elden för at hindra mordbränneri.

✠ ✠ ✠
 Uti et förderfwadt tidevarf är Dygden lik en skön och älskwärd flicka: Hela världen beundrar Henne: Men ingen will taga Henne til Hustru; ty Hon har intet arf,

Det är hwarken tecken til förstånd eller hjärta, at wara känslöds wid ofdrätter, som ske den swaga och ofunniga. Den, som icke våres öfwer en obillighet som wedersäres öfwen den ringaste ibland människor, är en Tyrann.

✠ ✠ ✠
 Öfwerflöd eller Öppighet föda laster, yttersta fattigdom afstrar brätt. Mången dörr så gerna en gång under bödelsyran, som Han skulle släpa all sin lefnad i uselhet, eller långsamt försmäta af hunger.

Sanningen äger rättighet, at härskä öfwer alla förnustiga wareser: Den är hög, ädel, oförfräckt: Hon uphöjer förståndet, upvärmar hjertat. Ärnad, at göra allas lycka, kunna dock i början icke alla emottaga Henne. Wiså starka Själur böra sprida dem omkring. Sedolåran bör upmärksamma och öfwerlygga om Dygdens fördelar. Upsöstran bör utlä des frön i hjertat, Utdöfningar och wanen böra göra den lätt. De Regerandes exempel bör underhålla och gifwa den styrka. Lagar och belöningar böra gifwa den magt och anseende, och wäckta dem, som äro döfwe för samweters röst.

Utdrag af en Brevværling *).

Jag war för någon tid sedan på gamla och blefverade N. N. begrafning, som ej lämnade efter sig annat än en änka med 7 barn. Då sorgfolket från kyrkan hemkommit, för at taga affsed hos Enkan, som utaf bedröfwelse, sjukdom och fattigdom war antastad, insunno sig afwen Kyrkoherden, Capellanen och Adjunkten i Församlingen, hwilka fingo i likstol, hwar och en sitt lilla paquet. Jag tackar sade Kyrkoherden, ödmjukast sade Capellanen, alldraddmjukast sade Adjunkten. Tacka intet mig, swarade Enkan gråtande, utan 1681 års Förordning; som tillåtit Er mina Herrar wara de enda som kunna hafwa någon winning wid detta mitt olyckeliga tilstånd. Ja så, swarade Kyrkoherden det är också mycket sagt, som at Wi skola tacka Höghsätlig Konung CARL XI för denna likstol. Det är så, swarade Enkan, men tacken afwen Lyckan, som låtit Er lefwa under Konung GUSTAF III. och intet under JOSEPH II. Regering.

Min Herre! war så god och underfök, samt säg mig Er tanka; Om intet tjenligare och lika gällande löningsfätt för Clericier skulle kunna upfinnas utan at kränka deras Privilegier, och hwarigenom de undgingo dylika complimentar, samt taxeras för snikenhet, och åhörare för oriktighet och försmillande af deras rättigheter. Männe sättet på hwilket Clerus lönes, är en res Privilegii? Och männe afgift wid Barnadop, Sockne, bud, Skrift, och Aflösning, Likstol m. m. som förargar så många, icke skulle kunna affkaffas och riträckeligt wederslag gifwas, utan at en så kallad helig sak som et Priviligium skulle lida.

N. N Swar.

Nej tack min Herre, jag blandar mig intet uti dylika göromål, och aktar mig wäl at säga min tanka i detta ämne. Man har exempel på, så i äldre som nyare tider, at de som skrifwit emot, och haft oriktiga tankar om det Allwisa Wäsendet, hafwa suppit lindriat nog och utan förföljelser, men de ätor som angripit Clericiers och de Pfyweltiga inkomster, no, blifwit i Nionde led förföljda. Staekars Luther, hade han ostörd låtit Munkarne sälja syndernas förlåtelse, hade han i det öfriga bärgat sig wäl nog. Nej min Herre! jag blandar mig för ingen del däri. Likwäl will jag berätta en liten Historia som hände mig i barna-åren

En

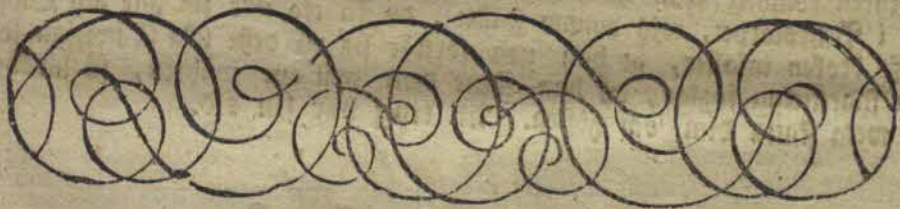
*) Tusändt.

En eftermiddag, då min Informator skulle läsa öfver en Predikan, han i flera weckor utarbetat, Commministern i Jörsamlingen til hjelp, på en af de nu catherade Lärhelgdagar, feck jag Scolæ-los: jag nyttjade det til spatserande uti en något från gården belägen äng. Som jag gick, fant jag uti en mücken Ek en Bismär, och trodde det måst wara den rymsmaren, wi samma sommaren förut saknade. Hå hå! tänkte jag, måtte du skulle taga dig en bit honungskaka til aftonvard utaf deras öfverflödiga kakor som intet så rum i stocken; du gör dem ingen orätt, det är din mors egendom, och på hennes ägor är Honungen samlad, dertill med wille jag til årsättning, pläcka en hop blommor och lägga wid foten af stocken, hwaraf de kunde draga med beqwämlighet lika mycket mot det jag tager. Jag gick altså ästad, men wäst tre, då jag nalkades trädet, hörde jag den gamla Wisen, enligt Past. Lenei tractat om Biskötselen, ropa ut ut, och de unga ka, ka, med högan röst, och Bien swärma mig kring dronen. Jag sprang att hwad jag kunde, detta oaktadt, blef jag både i ögon och händer stucken, allenast för uplåtet at wilja emot waluta taga från dem en öfverflödig kakebit. När jag kom til min mor, och hon såg mig wara swullen i ansiktet och händern, frågade hon ordsaken, hwilken jag berättade. „Hör mitt barn! sade hon, befatta dig aldrig med Bij, dertill skall man wara annorlunda utrustad än du war, de hafwa det Privilegium at suga söman af alla träd och blomster i hela Wäxteriket, och gifwa aldrig utan twång något med sig. Bida tills Trädgårds-mästaren kommer hem, Han har på några dagar gått bort til kloka Guben i Pehrestorpet, wis honom stället, du ska tro när tid blir och Dlofs-måske kroken infaller, at han nog förstår sig på dese lika så nyttiga som ofta snarstickna foglar, då han föder dem wäl om wahren, så lär han och weta skatta dem om hösten. All ting har sin tid.

Sanningens Tempel *).

Sanningens Tempel är beläget midt uti en behagelig skogspark, långt is-
från Hofvens pragt och Städernas buller. Man kommer dit genom en
nästan omätelig, wild och mörk ödemark; hwarest här och där träffas nå-
gra trånga, krokiga och wildsamma stigar. Förnustret med sin sackla til-
bjuder sig såsom ledsagare åt alla dem, som ärna besöka Tempel, men
förwillar dem, på dessa många bivar, om det icke biträdes af Omheten,
Dygdens Moder, hwilken får luss af sacklan. Sögarna äro osäkra för
rösware, som ligga för Resande i försåt. Grålsamheten, det lärda Sög-
moder, Egennyttan samt Tidens smak, Allmänhetens omdöme, et
spöke af idel munnar och dron, utan ägon, anfalla och oroa den wägsfarande.
Tempeliet står alltid öpet för Folk af alla stånd och wilkor. Där finnas
inga bilder, inga prydnader, utom några stoder på bägge sidor om Altar-
ret. Til wänster ser man dem, som föreställa Slafweriet, Smickret,
Satyren och Afwunden sjätråde och plågade af Furierne. På högra sidan
stå Uprigtigheten, Friheten, Egennyttan och Wänskapen, af Säng-
Gudinnorne krönte med Kransar af Lager. Innom hellska Altaret synes
Sanningens egen bild. Dess utsernde kan ej omtalas för den dödlige,
som icke sedt Henne. Bilden hwilar på en Triumph-båge, hwilken åter
uppehålls af et galler, hwarunder Örron och Sjelfswäldet, samt Wid-
spelpelsen och Fanatismen ligga öfwerwundna och dödade.

*) Inlände.

Ark. 40 utkommer nästa Mondag kl. 8 om morgonen.

Tryckt hos Commistarien P. A. BRODIN, 1784.

Tryck-Friheten den Wälsignade.

Stockholm d. 8 Martii 1787.

NATTEN *).

Sär Solen från Wår Synkrets ner
I Wåstra Hafwen börjar strida,
Och swagt i sista strålen ler,
Man Nattens Gud sitt mödker ser
Ifrån sit dolda Tempel sprida.
Med samma skuggors mörka tropp
Han åter rynden fylla wågar;

Com

*) Insändt — Mätte min Allmänhet ej för sista gången läsa et så wackert stycke i Bitterhet, eller som är det samma — mätte den Anonyma Auktorn ej glömma at blott 10 Ark återläsa.

Förlägg.

Som flygta med et bråstört lopp,
 När Solen stolt på fältet opp
 Igenom Österns Skyar tågar:

I dessa Skuggornes förvar
 Han fältens pragt för ögat stuer,
 Och sönnens Gud i följe har,
 Som stilla öfver Jorden far,
 Och hvilat i Naturen gjuter.

Uppå en gren i wingens skjöt
 Sin näbb den trötta Fogeln gömmer:
 Han saknar ljuset, som Han njöt,
 Förr än Han sista qwittret slöt,
 Men somnar och sin saknad gömmer.
 Man icke mer på kullen hör
 Den unge Herdens muntra drillar;
 Morphée en allmän tystnad gör,
 Han Wallmog i dess hydda strör
 Och med en Dröm Hans Själ förwillar.

Eden Sömnens tysta Gud förwär
 Min Själi i lika dwala sänka
 Och mina Sinnen döda fär
 Mig nattens stillhet föreslår
 Att njuta Själens Lif, och tänka.

I några råta Tråns förwär
 En stilla ort för ögat döses,
 Som af en ständig skugga höses
 Och prydnad af Cypresser har.
 I detta lugn en Grafwård är
 Som Grottet af en dygdig gömmer;
 Jag Lifwets yra nöjen glömmar
 Och stadnar med min tanke här.
 Må Dären, som sin tid förstår,
 Till Grafwen yr och tanklös hastar,
 Och et förwisladt öga kastar
 På det förslutna när Zan döer.

Hans

Hans säkerhet lif rosen hämnas,
 Som stolt sin blomma uplyft bär
 När Lian Hennes grannas skär
 Och nästa hugg åt Henne ämnas.
 När Döden sista slaget ger
 Och Kroppens stoft skal flingras åter
 Den Wisas öga glättigt ler
 Och endast Därens öga gråter.

„Kan Lifwets lilla ro förnä
 „At qwäfwä tusen Lifwets plågor?
 „Och männ, at stäcka Ætnas lågor,
 „En enda droppa kan försä?

„Nej, förän Dödens hand jag wet
 „Mig ner i Gräfwens gömme tröter,
 „Bid känslan af min bräcklighet
 „Jag ju en ständig Död försöker.

„När Offren under bojer tryckas
 „Och Bälens lågor tända se
 „Männ deras Tigrar lindring ge
 „När Kådjerne med blommor smyckas?

Du Gudamagt som lifwet gaf!
 „Utaf Din hand en nåd jag njutit
 „Om wid min födsel Du beslutit
 „At företa mig uti min graf.
 Så stundom med förmåtna Ifud,
 En usling uti fostret klagar
 Förbannar misnöjd sina dagar
 Och knotar hädiffe emot Gud;
 Mot Gud, som med sin hämd försträcker
 Och hwilkens magt, i grandet röjd,
 Omätligt öfwer Stjernans höjd
 Och grundlöst under Safwet räcker.
 Från dagens stjerna. som Han tänder,
 Han mildt i hwarje stråle ler,
 Men stundom mellan molnen ner
 I blipten wreda blickar sänder.
 Des godhet stundom glädje sprider,
 Des wrede tugtar Os ibland;
 Wid slagen af Hans dolda hand
 Den wisa tålligt plågan lider:

Förgåfves til det dolda höga
 Vår tankekräft Wi höja opp;
 Naturens styrset i sit lopp
 Förlorar sig för människans öga.
 Vår Själ uti en irring ledes
 När af des swaghet man begär,
 Ut weta hwad den magten är
 Swaras Naturen sjelf beredes.
 Den lärda dären i sit greus
 En willa för en sanning fattar,
 Den floka åt Hans gifning skrattar
 Och blundar för et diaktadt ljus.
 Wi millioner Stjernor se,
 Som sig i wiså kretsar röra
 Och ej hwarandras ordning störa
 Af hwilka krafter ledas de?
 Hwem är som ljus i Solen gjöt
 Och mörkret undan ljuset drifwer?